

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
Uprava sigurnosti hrane i fitosanitarne politike

**NAPUTAK O STANDARDNOM POSTUPKU
RAZMJENE PODATAKA O NALAZU ŠTETNOG
ORGANIZMA NA BILJU I BILJNIM
PROIZVODIMA**

Zagreb, travanj 2013. godine

Sadržaj

1. SVRHA NAPUTKA	2
2. PODRUČJE PRIMJENE NAPUTKA	2
3. PROVODITELJI I NJIHOVE NADLEŽNOSTI I OBVEZE.....	2
4. RAZMJENA PODATAKA O ŠO.....	3
4.1. NAČIN SLANJA PODATAKA	3
4.2. SADRŽAJ PODATAKA	3
4.3. SLIJED POSTUPANJA.....	4
5. SHEMATSKI PRIKAZ RAZMJENE PODATAKA.....	6

1. SVRHA NAPUTKA

Svrha naputka je da se detaljno opiše postupak razmjene podataka o sumnji na pojavu i nalazu štetnog organizma (ŠO) između provoditelja zdravstvene zaštite bilja (u daljnjem tekstu: provoditelji). Primjenom ovog naputka omogućava se ujednačeno postupanje svih provoditelja koji su obvezni pravovremeno međusobno razmijeniti podatke o sumnji na pojavu i nalazu ŠO, s ciljem da se u što kraćem vremenskom roku poduzmu odgovarajuće mjere za sprječavanje unošenja, širenja ili iskorjenjivanja tog ŠO.

2. PODRUČJE PRIMJENE NAPUTKA

Naputak se primjenjuje u području biljnoga zdravstva kojem je cilj zaštititi bilje i biljne proizvode u poljoprivrednoj proizvodnji, šumarstvu, trgovini i okolišu od značajnih gospodarskih gubitaka koje mogu prouzročiti ŠO bilja i koje je uređeno Zakonom o biljnom zdravstvu («Narodne novine», br. 75/05 i 55/11). Ovim su Zakonom između ostalog propisani postupci prikupljanja podataka o ŠO te nadležnosti i obveze provoditelja vezane uz postupke prikupljanja i razmjene tih podataka.

Naputak se primjenjuje u slučaju izvanredne pojave ŠO koji nije bio prisutan na teritoriju Republike Hrvatske (RH), ili je prisutan i nije široko rasprostranjen, a procijenjeno je da može prouzročiti značajne gospodarske štete u poljoprivredi, šumarstvu i okolišu.

3. PROVODITELJI I NJIHOVE NADLEŽNOSTI I OBVEZE

Svi provoditelji su obvezni prema Zakonu provoditi **stalni nadzor**. To je službeni proces prikupljanja i bilježenja podataka o prisutnosti ili odsutnosti ŠO na temelju obavljenih fitosanitarnih pregleda, praćenja zdravstvenoga stanja, sustavnog istraživanja i provedbe drugih postupaka fitosanitarnog nadzora te prikupljanja podataka iz drugih raspoloživih izvora. Provoditelji su obvezni pritom međusobno surađivati i razmjenjivati prikupljene podatke o novoj i neuobičajenoj pojavi ŠO na način koji je objašnjen pod točkom D) ovoga Naputka.

Sukladno članku 4. Zakona o biljnom zdravstvu **provoditelji** kojima je namijenjen ovaj naputak jesu:

1. Nadležna uprava (NU) provodi stalni nadzor na temelju podataka dobivenih od drugih provoditelja čiji rad usklađuje, na temelju razmjene informacija s nadležnim tijelima drugih zemalja, regionalnim i međunarodnim organizacijama, te informacija prikupljenih iz drugih dostupnih izvora. Vodi evidencije o nalazima ŠO, razmjenjuje informacije o tome i izvješćuje nadležna tijela drugih zemalja, regionalnih i međunarodnih organizacija sukladno obvezi koja proizlazi iz Međunarodne konvencije o zaštiti bilja (IPPC), čija je RH potpisnica. Prikupljeni podatci o prisutnosti ŠO omogućuju procjenu fitosanitarne situacije u RH i izvan nje, procjenu stupnja opasnosti od unošenja i širenja ŠO, što je osnova za donošenje propisa i drugih fitosanitarnih mjera radi sprječavanja unošenja, suzbijanja i iskorjenjivanja ŠO.

2. Fitosanitarna inspekcija (FI) prikuplja podatke o prisutnosti ili odsutnosti ŠO obavljanjem monitoringa, fitosanitarnih pregleda pri unošenju pošiljaka iz trećih zemalja, izvozu pošiljaka i premještanju, obavljanjem posebnog nadzora, inspekcijskog nadzora u proizvodnji, preradi i na tržištu, prikupljanjem rezultata laboratorijskih analiza i podataka iz drugih relevantnih izvora.

3. Šumarska inspekcija (ŠI) prikuplja podatke obavljanjem monitoringa, posebnog nadzora ŠO, inspekcijskog nadzora šumskog bilja, prikupljanja rezultata laboratorijskih analiza i podataka iz drugih relevantnih izvora.

4. Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo – Zavod za zaštita bilja (ZZB) prikuplja podatke obavljanjem monitoringa, fitosanitarnog pregleda u vezi s premještanjem, posebnog nadzora, izvještajno-prognoznih poslova, dijagnostike, te prikupljanja podataka iz drugih relevantnih izvora.

5. Hrvatski šumarski institut (HŠI) prikuplja podatke obavljanjem monitoringa, fitosanitarnog pregleda u vezi s premještanjem, posebnog nadzora, izvještajno-prognoznih poslova, dijagnostike, te prikupljanja podataka iz drugih relevantnih izvora.

6. Pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge provođenja postupaka zdravstvene zaštite bilja uključujući i davatelje usluga u smislu članka 37. Zakona o sredstvima za zaštitu bilja (»Narodne novine«, br. 70/05).

4. RAZMJENA PODATAKA O ŠO

4.1. NAČIN SLANJA PODATAKA

Podaci se šalju u pisanom obliku faksom ili elektronskim putem.

4.2. SADRŽAJ PODATAKA

- mjesto pregleda (naziv posjednika bilja, adresa, telefonski broj, e-mail adresa); kad se radi o uveznoj pošiljci navesti granični prijelaz, ime i adresu izvoznika, ime i adresu uvoznika,
- datum pregleda, vrsta pregleda (posebni nadzor, fitosanitarni pregled na graničnom prijelazu (GP) ili kod posjednika bilja, monitoring,...),
- vrsta ŠO,
- domaćin (bilje, biljni proizvod),
- podrijetlo domaćina,
- količina zaraženog bilja ili biljnog proizvoda ili procijenjena površina usjeva/nasada na kojoj je došlo do zaraze.

Fitosanitarni i šumarski inspektori mogu poslati podatke šaljući zapisnik o pregledu i/ili rješenje o naređenim mjerama.

Dijagnostički laboratorij šalje rezultate analize na postojećim obrascima nadležnom inspektoru i NU.

4.3. SLIJED POSTUPANJA

a) Provođitelji koji tijekom provođjenja službenih postupaka nađu znakove koji upućuju na sumnju o pojavi ŠO odmah o tome šalju obavijest NU i nadležnoj područnoj jedinici FI. Kad se radi o šumskom štetnom organizmu provođitelji šalju informaciju NU i ŠI sukladno Zakonu o biljnom zdravstvu i propisima koji uređuju područje šumarstva.

b) Ako NU prva dobije podatke o sumnji na pojavu ŠO, ovu informaciju odmah razmjenjuju Sektor fitosanitarne inspekcije i Sektor fitosanitarne politike. Sektor fitosanitarne inspekcije šalje podatke nadležnoj područnoj jedinici FI. Kad se radi o šumskom ŠO, NU razmjenjuje podatke s Upravom šumarstva i lovstva.

c) Nadležni inspektor uzima uzorak i šalje ga u dijagnostički laboratorij (ZZB ili HŠI) na laboratorijsku analizu, naređuje, kad je to potrebno, primjerenu privremenu mjeru i obavještava o tome NU.

d) Laboratorij šalje informaciju o rezultatima analize nadležnoj inspekciji i NU.

e. Kad je rezultat analize negativan, inspektor ukida privremene mjere, ako ih je naredio, i obavještava o rezultatu analize i ukidanju mjera posjednika bilja, te informaciju šalje i NU.

f) Kad je rezultat analize pozitivan, inspektor obavještava posjednika bilja i naređuje posjedniku propisane mjere, te o naređenim mjerama šalje informaciju NU.

g) NU šalje obavijest o nalazu i poduzetim mjerama:

- svim relevantnim provođiteljima,
- susjednim državama,
- državi podrijetla pošiljke u kojoj je nađen ŠO, kad se radi o nalazu ŠO u uvoznoj pošiljci,
- kontakt osobi iz Europske i mediteranske organizacije za zaštitu bilja (EPPO),
- kontakt osobi iz Međunarodne konvencije za zaštitu bilja (IPPC),
- svakoj državi članici navedenih organizacija na njen upit.

h) Kad fitosanitarni inspektor zadrži pošiljku koja se unosi iz treće zemlje radi sumnje na zarazu, inspektor o tome izvješćuje NU sukladno postupcima utvrđenim Priručnikom za fitosanitarne inspektore.

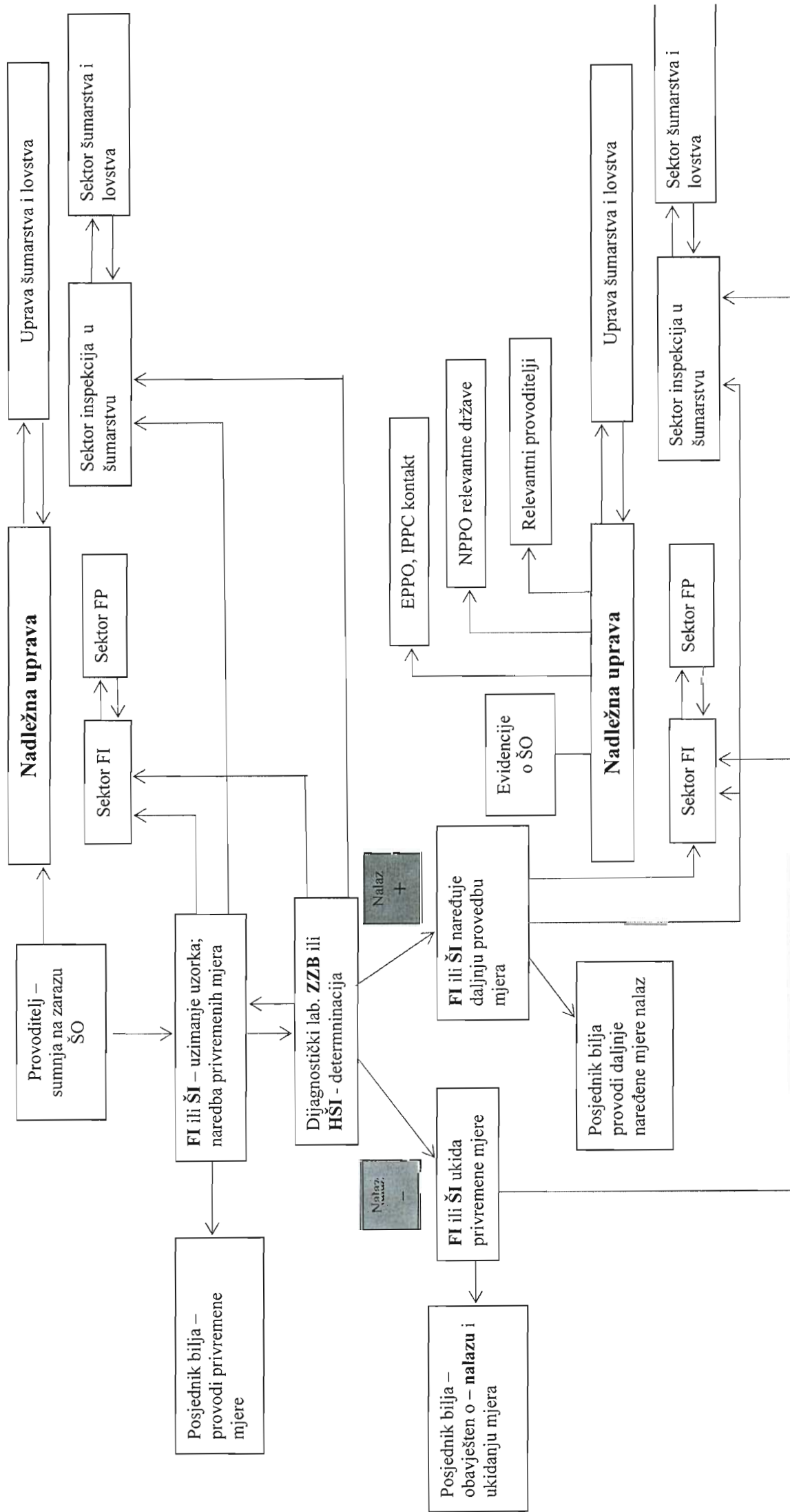
i) Kad fitosanitarni inspektor zadrži pošiljku koja se unosi iz trećih zemalja te se laboratorijskom analizom potvrdi da je zaražena ŠO, inspektor o tome izvješćuje NU i sve ispostave sukladno postupcima utvrđenim Priručnikom za fitosanitarne inspektore.

j) NU vodi evidenciju o nalazima ŠO koja sadrži podatke u skladu s Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere br. 17 – *Izvješćivanje o štetnim organizmima*:

- latinsko ime ŠO,
- datum izvješća o nalazu,
- naziv institucije koja je determinirala ŠO,

- mjesto nalaza,
- vrsta bilja domaćina,
- opis simptoma i fotografije,
- opis ŠO i fotografija,
- rasprostranjenost ŠO.

5. SHEMATSKI PRIKAZ RAZMJENE PODATAKA

Naputak o standardnom postupku razmjene podataka o nalazu štetnog organizma na bilju i biljnim proizvodima u području biljnog zdravstva odobrio je:

MINISTAR

Tihomir Jakovina

KLASA: 320-20/13-01/48
URBROJ: 525-09/1087-13-1
Zagreb, 22. travnja 2013. godine

